

Gyakorlat:

A gyakorlat kategóriája:

Kapcsolat:

A Nemzeti Átláthatósági Hatóság panaszkezelési és -ellenőrzési rendszere

Ország:

Görögország

- Felülvizsgálatok és elemzés

- Intézmény/hatóság neve: Nemzeti Átláthatósági Hatóság – Aggelos Binis (kormányzó)
- Honlap: <https://aead.gr/>
- E-mail: grammateia@aead.gr

Elhárított csalási kockázat(ok)

- Egyéb

Háttér és célkitűzés(ek)

2019-ben a 4622/2019. számú görög törvény öt ellenőrző szerv és egy koordinációs szerv egyesítésével létrehozta a **Nemzeti Átláthatósági Hatóságot** azzal a céllal, hogy független hatóságként **csalásellenes koordinációs szolgálatként** működjön; jelenleg 503 alkalmazottja van, közülük 320 ellenőr. A Nemzeti Átláthatósági Hatóság jelentős közigazgatási reformot jelent a görögországi korrupció elleni küzdelem területén.

Az ellenőrző szervek egyesítése megoldotta az ellenőrzések során felmerülő hatáskör -széttagolódás és -átfedés problémáját, és megerősítette a csalásellenes koordinációs szolgálat szerepét, mivel jelenleg operatív/ellenőrzési hatáskörökkel rendelkezik, amelyeket a nemzetközi ellenőrzési standardoknak megfelelően lát el. A Nemzeti Átláthatósági Hatóság a korrupció megelőzése és a lakosság korrupcióval kapcsolatos tájékozottságának növelése területén is tevékenykedik, és ennek során korszerű módszertani eszközöket alkalmaz.

Anti-fraud cycle steps	Area covered	Single / Package	Type of Measure	New / Amendment	Scope	Reason for measure / expected results	Horizontal / sectoral
Prevention	Public procurement, corruption, conflict of interest, AFCOS, Whistleblower, Shared management and control of EU funds, antifraud or anticorruption strategy	Package	Legislative	N	Competences, powers, definition of a specific topic	ending overlapping competences, standardising auditing standards, streamlining the human resources; cost-efficiency	S
Detection			Operational	N/A	IT tools ('IT data feeding', 'Other IT'), web reporting/hotline, risk indicators, increased number of checks, structured cooperation with law enforcement and judicial authorities	Enhanced cooperation, coordination and information flow; targeting of checks and investigations	
Investigation and prosecution							

A csalásellenes koordinációs szolgálat szavazati joggal nem rendelkező tagként részt vesz a regionális és ágazati operatív programok **monitoringbizottságaiban**. A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság javaslatára a csalásellenes koordinációs szolgálat elkezdett nagyon aktív részvételt tanúsítani ezeken a monitoringüléseken.

Az üléseken a csalásellenes koordinációs szolgálat ismerteti munkájának eredményeit és a programokra vonatkozó statisztikákat, ugyanakkor támogatja, hogy az állampolgárok fokozottabban részt vegyenek a panaszkezelési folyamatban. Ezenkívül az irányító hatóságok alaposan megvitatják az általuk még megeendő intézkedésekkel kapcsolatos értesítést.

A gyakorlat ismertetése

A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság a panaszokkal kapcsolatos statisztikai adatok kigyűjtésére szolgáló rendszer kifejlesztésére is javaslatot tett. Ezt a csalásellenes koordinációs szolgálat a panaszkezelés alapján, két csatornán keresztül fejlesztette ki:

- A nemzeti stratégiai referenciakeret (ESPA; www.espa.gr) hivatalos honlapján, valamint az (ágazati és regionális) operatív programokhoz tartozó összes hivatalos honlapon van egy „Társfinanszírozott projektekre vonatkozó panaszok” lehetőség. Ha bármilyen honlapra belépve a felhasználó ezt a linket

választja ki, a link elvezet egy elektronikus panaszbenyújtási űrlaphoz, amely a csalásellenes koordinációs szolgálathoz továbbítódik.

2. Ha a panaszokat postai úton küldik meg az irányító hatóságnak vagy az audithatóságnak (EDEL, pénzügyi ellenőrzési bizottság), azokat szintén továbbítják a csalásellenes koordinációs szolgálathoz.

A panaszok vizsgálatát követően **különböző információkat kell rögzíteni és benyújtani**:

- a panasz jegyzőkönyvszáma/egyedi azonosító száma, beérkezésének éve;
- megjelölt panasz – anonim panasz, a panaszos neve (ha ismert a vezetékneve);
- a panaszt (közvetlenül vagy másik szolgáltatón keresztül) továbbító szolgáltató neve;
- a panaszt emelő szerv, üzleti terv, programozási időszak, jogi aktus címe, alprojekt, panasz (csak egy kategória), eredeti értékelés;
- a panaszt továbbító hivatal, a panasztovábbítás jegyzőkönyvszáma, a panaszkezelés szakasza (értékelés, nyomon követés, lezárás), a panasz tekintetében illetékes ellenőrző szerv (konkrét irányító hatóság);
- a végső értékelés (az illetékes ellenőrző szerv), korrekciós intézkedések (elutasítás, szövegezés), a végül nem elszámolható összegek (az ellenőrzés lezárását követően), észrevételek, megjegyzések.

Az összegyűjtött különböző statisztikai területek: beérkezett panaszok száma évek, programozási időszakok, uniós alapok, operatív programok, panaszkategóriák, lezárt/folyamatban és/vagy értékelés alatt lévő panaszok aránya stb. szerinti bontásban.

A **monitoringbizottságoknak** benyújtott statisztikák három tágabb kategóriára oszlanak:

1. a Nemzeti Átláthatósági Hatóságra vonatkozó általános információk, valamint a társfinanszírozott csalással kapcsolatos fejlemények (például Európai Úgyészség létrehozása, irányelvek átültetése);
2. a Görögországra vonatkozó általános panaszstatisztikák;
3. az operatív program során felmerült, megvitatás alatt lévő panaszokra vonatkozó különleges statisztikák.

Egyedi jellemzők

A statisztikai adatok utolsó részlemének számos előnye van. A csalásellenes koordinációs szolgáltató tájékoztathatja **az érdekelt feleket** arról, hogy hány panaszt küldött felülvizsgálatra, hány panasz esetében kapott megállapításokat, és hány további panasz van folyamatban (és így az érdekelt felek ezeket is kötelesek ellenőrizni). Az operatív programban foglalt szokásos állításokra vonatkozóan is levonhatók hasznos **következtetések**: például hány ügyet továbbítottak az ügyészséghez (csalás gyanújával kapcsolatban). A gyakorlat **hangsúlyozza, hogy a lakosság figyelmét fel kell hívni** a korrupcióra és a csalásra, valamint arra, hogy az állampolgárok nyilvános panaszt is tehetnek, ha gyanús esetet észlelnek.

A gyakorlat az irányító hatóság és a csalásellenes koordinációs szolgáltató közötti **rendszeres párbeszédre szolgáló platformot** hoz létre. A gyakorlat szorosabb együttműködési környezetet alakít ki, valamint azzal kapcsolatos meggyőződést, hogy a csalásellenes koordinációs szolgáltató együttműködik az irányító hatóságokkal. Feladata az irányító hatóságok segítése, nem pedig munkájuk kivizsgálása.

Kimenetek és eredmények

A gyakorlat **konkrét összehasonlítási alapot hozott létre a panaszok évek alatti alakulásának összehasonlításához**, és ezért világos képet tud adni az uniós finanszírozású programokhoz kapcsolódó csalási és korrupciós esetek csökkenéséről. A Nemzeti Átláthatósági Hatóság által az „Emberi erőforrások fejlesztése, oktatás és egész életen át tartó tanulás (2014–2020)” című operatív programról készített 2019-es jelentést figyelembe véve megállapítható, hogy a panaszok száma időarányosan fokozatosan növekszik, ami azt bizonyítja, hogy az állampolgárok és a köztisztviselők bizalmat tanúsítanak a csalásellenes koordinációs szolgáltató nyilvános panaszkezelési folyamata iránt. A panaszkezelési rendszeren keresztül előterjesztett, megerősített csalási esetek száma ugyanakkor számottevően nem nőtt. Másképp fogalmazva: az állampolgárok csalásellenes koordinációs szolgálathoz intézett panaszainak gyarapodása nem növelte a megerősített csalási esetek számát, azok inkább csökkentek.

Végezetül megjegyzendő, hogy jelenleg bevett gyakorlat, hogy az irányító hatóságok **elvarratlan szálakat és lezáratlan ügyeket** tárnak a csalásellenes koordinációs szolgálat elé. Ez számos esetben jelentős eredményeket hozott, mivel az irányító hatóságok továbbították a csalásellenes koordinációs szolgálatnak azokat a megállapításokat és adatokat, amelyeket korábban figyelmen kívül hagytak.

A Nemzeti Átláthatósági Hivatal gyakorlatát az Európai Bizottság, valamint több helyi társadalmi és ágazati szervezet (például a Pánhellén Szövetség a Fogyatékosokkal Élőkért) is elismerte. A gyakorlat nyomán ezenkívül igen pozitív hatás mutatkozik a gyakorlati kérdések és a folyamatban lévő panaszok nyomán követésének tekintetében egyaránt, de a görögországi korrupció és csalás kérdésre irányuló lakossági figyelemfelkeltés szempontjából is.

Fő sikertényezők

Ahhoz, hogy a gyakorlat sikeresnek minősüljön, az ország csalással és korrupcióval foglalkozó intézményei közötti **pontos koordináció és kommunikáció** kulcsfontosságú. Görögország Nemzeti Átláthatósági Hatósága esetében az említett hatóságok és ellenőrző szervek egy hatóságon belüli egyesítése elősegítette az adott intézmények esetlegesen egymást átfedő hatáskörei okozta kommunikációs félreértések és késedelmek felszámolását.

Ezen túlmenően a panaszokat az illetékes szervekhez megfelelően kiutaló és a csalásellenes koordinációs szolgálathoz való eljuttatásukat biztosító **belső rendszer** létrehozása a folyamat felbecsülhetetlen értékű részének bizonyult. Végezetül az összegyűjtött adatok **pontos elemzése és benyújtása** elengedhetetlen.

Felmerült kihívások és levont tanulságok

E gyakorlat kapcsán a legjelentősebb kihívás a projekt indításakor merült fel, amikor a csalásellenes koordinációs szolgálat bekerült a monitoringbizottságokba. Az irányító hatóságokhoz 2015-ben érkezett az első kérés arra vonatkozóan, hogy a bizottságaikba jelöljék ki a csalásellenes koordinációs szolgálat egy képviselőjét. Egyes irányító hatóságok eleinte egyáltalán nem jelöltek ki ilyen képviselőt, mivel ennek lehetővé tételéhez módosítaniuk kellett a szabályzatukat, míg mások kijelöltek olyan képviselőt, akit szavazati joggal ruháztak fel (annak ellenére, hogy a kérés egyértelművé tette, hogy a képviselők nem rendelkeznek ilyen joggal).

Az irányító hatóságok többsége végül csak némi idő elteltével jelölte ki megfelelően a képviselőjét, az európai területi együttműködési programok kivételével, amelyekben a csalásellenes koordinációs szolgálat jelenleg nem vesz részt.

Ezenfelül a csalásellenes koordinációs szolgálatnak a monitoringbizottsági üléseken végzett tevékenységét és az azokon való részvételét az Igazságügyi Minisztérium felső vezetése elutasította (a csalásellenes koordinációs szolgálat az Igazságügyi Minisztérium része volt, mielőtt a Nemzeti Átláthatósági Hatóság létrehozásával független hatósággá vált). Az Európai Bizottság vizsgálatát követően a csalásellenes koordinációs szolgálat fokozottan bekapcsolódott az ülésekbe, és immár több rugalmasságot élvez a felelősségi körei tekintetében.

Az átadhatóság lehetősége

A csalásellenes koordinációs szolgálat monitoringbizottságokban vállalt aktív szerepét más uniós tagállamok pozitívan fogadják, úgy is mint a panaszokra vonatkozó hasznos statisztikai adatokat kigyűjtő, egyértelmű eszközt.